

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

ETIKOS

Etika e raportimit në media online 2024

Autor dhe botues: Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës (KMShK)

www.presscouncil-ks.org

Ky raport është mbështetur nga projekti i UNESCO-s “Building Trust in Media in South East Europe: Support to Journalism as a Public Good”. Gjetjet dhe konkluzionet e paraqitura këtu janë të autorit dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të donatorit.

Janar, 2024

PËRMBAJTJA

HYRJE	2
METODOLOGJIA	3
PRETENDIMET E SHKELJEVE ETIKE NË MEDIAT ONLINE	4
ANKESAT E MIRATUARA DHE TË REFUZUARA	6
PËRFUNDIME	11
ANEKS 1 – KODI I MEDIAVE TË SHKRUARA TË KOSOVËS	12
ANEKS 2 – ANKESAT E PRANUARA DHE TË TRAJTUARA GJATË VITIT 2024	17

Hyrje

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës (KMSHK) është një trup vetërregullues i formuar për dhe nga sektori i mediave të shkruara. Misioni i tij mbështetet mbi bindjet e Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës. KMSHK është themeluar me ndihmën e OSBE-së në Kosovë në shtator të vitit 2005, ndërsa Zyra e KMSHK-së akti vitetin e rregullt e ka filluar në dhjetor të vitit 2005.

Fjala e lirë, e drejta e qytetarëve për t'u informuar plotësisht, me kohë dhe respektimi në tërësi i kodit etik të gazetarisë janë baza mbi të cilën vepron KMSHK. Qëllimi i KMSHK-së është ta mbrojë qytetarin nga shkrimet e pavërteta, si dhe ta mbrojë gazetarin nga ankesat e pambështetura.

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës ka rreth 50 anëtarë. Kuvendi i anëtarëve përbëhet nga përfaqësuesit e gazetave, portaleve të lajmeve, revistave periodike, agjencive të lajmeve dhe të blogjeve.

Veprimtaria e KMSHK-së shtrihet në fuqizimin e respektimit të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës, edukimin e brezave të rinj të gazetarëve dhe studentëve të gazetarisë lidhur me parimet e Kodit të Mediave të Shkruara, me qëllim të sigurimit të së drejtës së qytetarëve për t'u informuar drejt dhe me kohë.

Shkeljet e Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës kanë vazhduar të paraqiten kundër mediave anëtare dhe joanëtare, ndërsa Këshilli ka vazhduar të shtyjë përpara misionin e vet të ruajtjes së profesionalizmit medial në Kosovë.

Gjatë vitit 2024, KMSHK-ja ka pranuar **gjithsej 124 ankesa**.

Në mbledhjet e mbajtura gjatë vitit 2024, Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës (KMSHK) ka **miratuar plotësisht 34 ankesa (rreth 27.5 për qind)**, ka **miratuar pjesërisht 34 ankesa (rreth 27.5 për qind)**, ka **hedhur poshtë 38 ankesa (rreth 31 për qind)**, **16 prej tyre (rreth 13 për qind)** janë shpallur të **patrajtueshme**, ndërsa **2 ankesa (rreth 1 për qind)** të **paafatshme**.

Sikurse edhe viteve paraprake, ankesat kryesisht kanë pasur të bëjnë me kapitullin që trajton raportimin e së vërtetës dhe lajmet e rreme, ndërsa ka pasur edhe ankesa lidhur me të drejtën për t'u përgjigjur, si dhe privatësinë dhe mbrojtjen e burimeve.

Metodologjia

Ky raport është realizuar duke u mbështetur në të dhënat që Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës (KMSHK) i ka marrë dhe i ka procesuar gjatë vitit 2024.

Duke marrë parasysh se ankesat që i pranon Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës zakonisht përmbajnë më shumë se një pretendim të shkeljeve të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës, raporti është përpiluar asisoj duke kategorizuar:

- Pretendimet e shkeljeve të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës – ku janë përfshirë të gjitha pretendimet që KMSHK-ja i ka pranuar gjatë vitit 2024 lidhur me shkeljet e Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës dhe

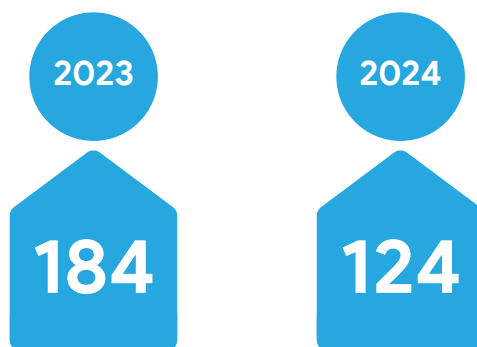
- Vendimet e marra nga Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës lidhur me pretendimet në fjalë. Këtu hyjnë shkeljet e miratuara dhe ato të refuzuara.

Arsyeja për një metodologji të këtillë është që mediave tona anëtare dhe opinionit të gjerë t'ua ofrojmë një pasqyrë të asaj që ata hasin në media online çdo ditë, pra të atij raportimi që opinion publik rëndom e konsideron si joprofesional, si shkelje të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës.

Pra, fokusi në pretendimet e shkeljeve është që të ofrohet një pasqyrë mbi perceptimin e opinionit rreth cilësisë dhe profesionalizmit të raportimit medial në Kosovë.

Pretendimet e shkeljeve etike në mediat online

Gjatë vitit 2024, KMSHK ka pranuar **gjithsej 124 ankesa**, ose 60 më pak se në vitin 2023.

Grafika 1. Numri i përgjithshëm i ankesave gjatë vitit 2024

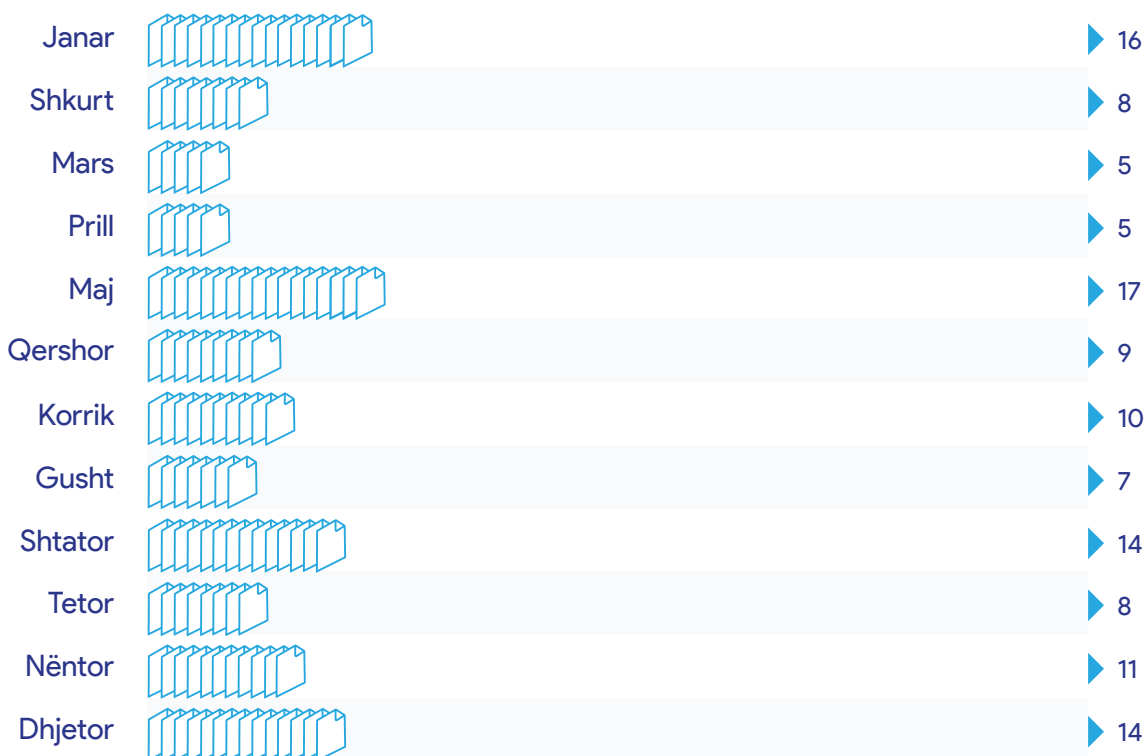
Në mbledhjet e mbajtura gjatë vitit 2024, KMSHK ka miratuar plotësisht 34 ankesa, ka miratuar pjesërisht 34 ankesa, ka hedhur poshtë 38 ankesa, 16 prej tyre janë shpallur të patrajtueshme, ndërsa 2 ankesa të paafatshme.

Në këtë kapitull janë paraqitur të gjitha shkeljet e pretenduara të cilat Këshilli i Mediave të Shkruara i ka pranuar gjatë vitit 2024.

Siç është cekur edhe në metodologjinë më lart, kjo pjesë shtjellon shkeljet e pretenduara, pra ankesat që KMSHK i ka pranuar nga opinioni publik lidhur me raportimin profesional, raportimin joetik, me kapitujt, paragrafët dhe pikat e Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës.

Gjatë vitit 2024, Këshilli i Mediave të Shkruara i ka procesuar 124 pretendime të shkeljeve të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës.

Më poshtë, gjeni **numrin e ankesave** sipas muajve.

Grafika 2. Pretendimet e shkeljeve sipas muajve, 2024

Grafika tregon se trendi i dërgimit të ankesave në Këshillin e Mediave të Shkruara të Kosovës kryesisht është konstant. Përfundim kështu bëjnë muajt janar dhe maj, ku ka pasur më së shumti pretendime të shkeljeve të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës, derisa në muajt mars dhe prill janë pranuar nga pesë ankesa.

Në vijim është paraqitur numri i përgjithshëm i **vendimeve për shkelje** të kodit të etikës:

Numri i përgjithshëm i vendimeve gjatë vitit 2024

Grafika 3. Numri i përgjithshëm i vendimeve për shkelje të kodit të etikës

Në Këshillin e Mediave të Shkruara vazhdojnë të vijnë ankesat në lidhje me shkeljet e Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës, ndërsa problem më të madh në raportim - gjithmonë sipas lexuesve dhe atyre që preken drejtpërdrejt nga raportimi - vazhdon të jetë raportimi i së vërtetës, i cili është i rregulluar brenda Kapitullit II të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës.

Pika 1 e këtij kapitulli thotë:

“Gjatë punës së tyre, gazetarët dhe redaktorët do të sigurojnë respekt për të vërtetën faktike dhe për të drejtën e publikut që ta dijë të vërtetën”.

Po ashtu, diçka që tradicionalisht ka qenë lëndë e ankesave drejtuar Këshillit të Mediave të Shkruara të Kosovës, është demanti apo e drejta për t’u përgjigjur dhe Kodi i Mediave të Shkruara të Kosovës parasheh që: *“Është obligim i gazetarëve, redaktorëve dhe i gazetave, portaleve e agjensive të lajmeve që të botojnë reagime dhe/ose demante kur mediat publikojnë informata të pasakta për një individ apo organizatë”.*

Kështu, Raportimi i së vërtetës dhe E drejta për t’u përgjigjur, gjegjësisht Kapitulli II dhe Kapitulli IV i Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës vazhdojnë të jenë dy aspektet kryesore të cilat trajtohen nga Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës dhe të cilat vazhdojnë të përbëjnë sfida në raportimin e mediave online në Kosovë.

Ankesat e miratuara dhe të refuzuara

Në këtë kapitull shtjellohen ankesat - pra pretendimet e shkeljeve të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës - të cilat Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës i ka miratuar si të bazuara apo i ka hedhur poshtë si të pabazuara, të patrajtueshme dhe të paafatshme.

Siç u përmend edhe në metodologji, kjo pjesë shtjellon të gjitha pretendimet të cilat KMSHK i ka pranuar gjatë vitit 2024 dhe të gjitha vendimet, të cilat ky trup vetërregullues i mediave online i ka marrë lidhur me pretendimet në fjalë.

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës në vitin 2024 i ka mbajtur 11 mbledhje të kuvendit.

Gjatë vitit 2024, Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës ka pranuar dhe ka shqyrtuar **gjithsej 124 ankesa**. (Ankesat dhe pretendimet e detajuara mund t'i gjeni në Aneksin 2).

Ankesat kryesisht kanë të bëjnë me shkeljet e pretenduara të:

- Kapitullit II (Raportimi i së vërtetës)
- Kapitullit III (Nxitja dhe gjuha e urrejtjes)
- Kapitullit IV (E drejta për t'u përgjigjur)
- Kapitullit V (Personat e përfshirë në incidente, aksidente, të arrestuar apo të akuzuar për vepra penale)
- Kapitullit VI (Trajtimi i tragjedi personale, mbrojtja e fëmijëve dhe të miturve)
- Kapitullit VII (Privatësia dhe mbrojtja e burimeve) të Kodit të Mediave të Shkruara të Kosovës.

Sekretariati i KMSHK-së në raste të nevojshme ndërmjetëson me mediat në mënyrë që të gjendet një marrëveshje, duke mos pasur nevojë që të dërgohet ankesë.

Në grafikat në vijim mund t'i shihni të gjitha **vendimet e miratuara për vitin 2024, sipas muajve**.

Numri i ankesave dhe vendimet për janar - 16 ankesa

Grafika 4. Numri i vendimeve dhe ankesave për janar 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për shkurt - 8 ankesa

Grafika 5. Numri i vendimeve dhe ankesave për shkurt 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për mars - 5 ankesa

Grafika 6. Numri i vendimeve
dhe ankesave për mars 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për prill - 5 ankesa

Grafika 7. Numri i vendimeve
dhe ankesave për prill 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për maj - 17 ankesa

Grafika 8. Numri i vendimeve
dhe ankesave për maj 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për qershor - 9 ankesa

Grafika 9. Numri i vendimeve
dhe ankesave për qershor 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për korrik - 10 ankesë

Grafika 10. Numri i vendimeve
dhe ankesave për korrik 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për gusht - 7 ankesa

Grafika 11. Numri i vendimeve
dhe ankesave për gusht 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për shtator - 14 ankesa

Grafika 12. Numri i vendimeve dhe ankesave për shtator 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për tetor - 8 ankesa

Grafika 13. Numri i vendimeve dhe ankesave për tetor 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për nëntor - 11 ankesa

Grafika 14. Numri i vendimeve dhe ankesave për nëntor 2024

Numri i ankesave dhe vendimet për dhjetor - 14 ankesa

Grafika 15. Numri i vendimeve dhe ankesave për dhjetor 2024

Pretendimet e palëve, të cilat ankohen në Këshillin e Mediave të Shkruara të Kosovës, zakonisht janë për më shumë se një kapitull të kodit të etikës, të cilët mund të jenë shkelur nga mediat. Gjatë vitit 2024 ka pasur gjithsej **223 pretendime për shkelje**, nga të cilat janë evidentuar **105 shkelje** të kodit të etikës.

Më së shumti pretendime ka pasur për shkeljet e kapitujve II (Raportimi i së vërtetës), IV (E drejta për t'u përgjigjur) dhe V (Personat e përfshirë në incidente, aksidente, të arrestuar apo të akuzuar për vepra penale).

Në vijim është paraqitur numri i përgjithshëm i **pretendimeve për shkelje** dhe numri i **shkeljeve** të kodit të etikës.

Numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkelje dhe numri i shkeljeve të kodit të etikës

Grafika 16. Numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkelje dhe numri i shkeljeve të kodit të etikës

Këtu është paraqitur numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkelje të kodit të etikës sipas kapitujve.

Numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkeljen e kodit të etikës sipas kapitujve

Kapitulli I	0
Kapitulli II	113
Kapitulli III	19
Kapitulli IV	60
Kapitulli V	20
Kapitulli VI	2
Kapitulli VII	9
Kapitulli VIII	0
Kapitulli IX	0
Kapitulli X	0
Kapitulli XI	0
Kapitulli XII	0
Gjithsej:	223

Grafika 17. Pretendimet për shkeljen e kodit të etikës sipas kapitujve

Ndërkaq, këtu është paraqitur numri i përgjithshëm i shkeljeve të kodit të etikës sipas kapitujve.

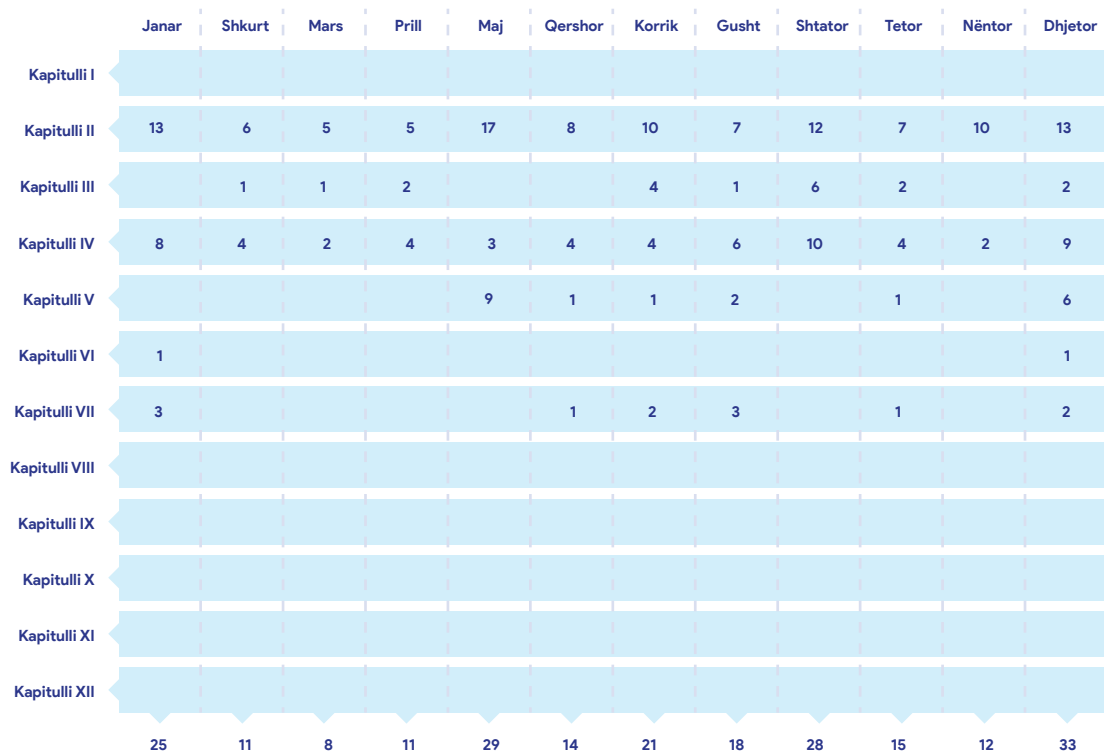
Numri i përgjithshëm i shkeljeve të kodit të etikës sipas kapitujve

Kapitulli I	0
Kapitulli II	51
Kapitulli III	5
Kapitulli IV	35
Kapitulli V	10
Kapitulli VI	1
Kapitulli VII	3
Kapitulli VIII	0
Kapitulli IX	0
Kapitulli X	0
Kapitulli XI	0
Kapitulli XII	0
Gjithsej:	105

Grafika 18. Shkeljet e kodit të etikës sipas kapitujve

Këtu është paraqitur numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkelje të kodit të etikës sipas muajve.

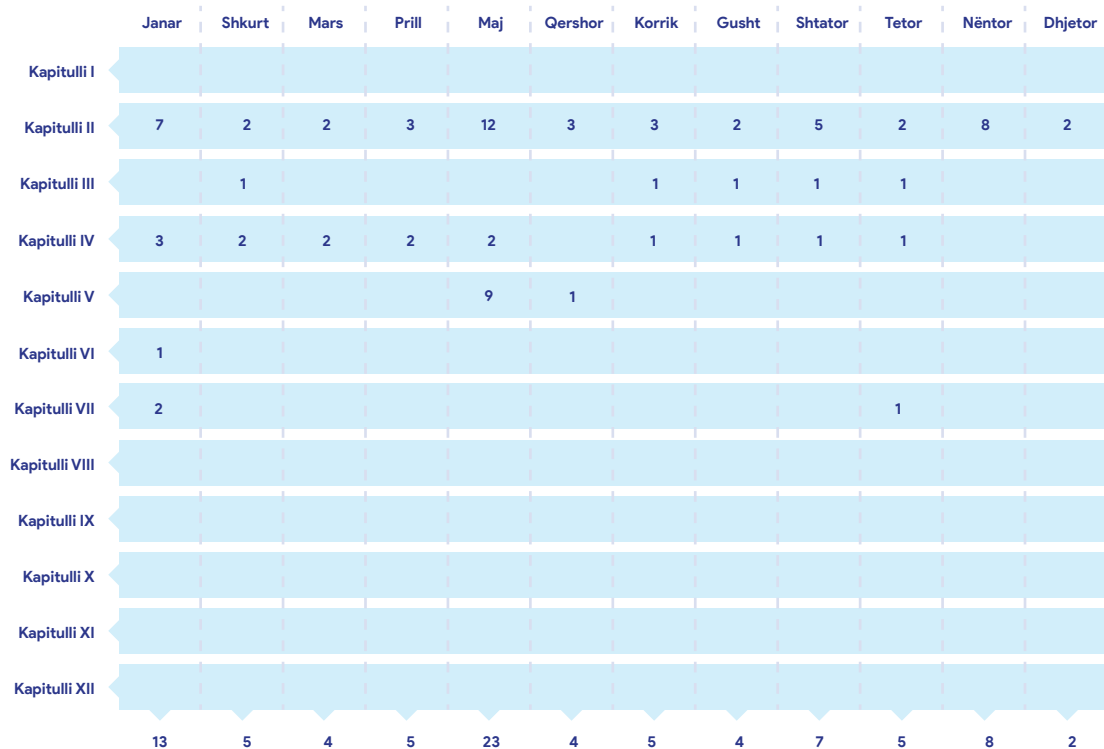
Numri i përgjithshëm i pretendimeve për shkeljen e kodit të etikës sipas muajve

Grafika 19. Pretendimet për shkeljen e kodit të etikës sipas muajve

Ndërsa këtu është paraqitur numri i përgjithshëm i shkeljeve të kodit të etikës sipas muajve.

Numri i përgjithshëm i shkeljeve të kodit të etikës sipas muajve

Grafika 20. Shkeljet e kodit të etikës sipas muajve

Përfundime

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës (KMSHK), si trup vetërregullues i mediave të shkruara dhe online në Kosovë, synon që pjesë të veten të bëjë sa më shumë media. Në këtë mënyrë, ato obligohen të respektojnë Kodin e Etikës dhe, po ashtu, të kontribuojnë për një gazetari etike dhe të përgjegjshme.

Trendi i ankesave dhe pretendimeve të ngritura nga palët gjatë periudhës së raportimit ka pasur rënie.

Sipas të dhënave të përfshira në këtë raport, KMSHK ka pranuar më së shumti ankesa me pretendimin se janë shkelur kapitujt që kanë të bëjnë me raportimin e së vërtetës dhe të drejtën për t'u përgjigjur, por vërehet edhe shtimi i numrit të ankesave që kanë të bëjnë me raportimin rreth personave të përfshirë në incidente, aksidente, të arrestuar apo të akuzuar për vepra penale.

Gjatë kësaj periudhe më shumë se gjysma e ankesave janë miratuar, janë refuzuar rreth 31 për qind e ankesave, një numër ankesash janë orientuar në Komisionin e Pavarur për Media (KPM), pasi që kanë pasur të bëjnë me shkelje e pretenduara në televizione, ndërsa disa ankesa janë shpallur të patrajtueshme, sepse kanë pasur të bëjnë me rrjetet sociale, të cilat nuk janë në përgjegjësinë e KMSHK-së.

KMSHK do të vazhdojë t'i inkurajojë të gjithë konsumuesit e përmbajtjeve mediale në mediat e shkruara dhe online që, për të gjitha pretendimet për shkelje etike, t'i drejtohen këtij trupi vetërregullues.

Po ashtu, do të vazhdojë të punojë ngushtë me media, me aktorë relevantë në fushën e gazetarisë dhe partnerë nga sektori joqeveritar, akademik dhe institucionet, për edukimin medial dhe respektimin e etikës gjatë raportimit.

Aneksi 1 – Kodi i Mediave të Shkruara të Kosovës

Preambula

Ky kod, i cili mbështetet në standardet ekzistuese ndërkombëtare të praktikës së gazetarisë, shërben si bazë për sistemin vetërregullues i cili do të konsiderohet profesionalisht dhe moralisht i obligueshëm për gazetarë, reporterë, redaktorë, pronarë dhe botues të gazetave, mediate online (portaleve të lajmeve) dhe agjencive të lajmeve (tutje mediat e shkruara). Gazetarët dhe redaktorët do të respektojnë parimet etike në vijim dhe do të mbrojnë integritetin profesional të gazetarisë. Redaktorët dhe botuesit do të sigurojnë që i gjithë stafi të jetë i informuar për këtë kod. Për më tepër, ata do të sigurojnë respektimin e të gjitha dispozitave të këtij kodi. Këto rregulla vlejnë edhe për video storiet e prodhuara/publikuara në mediat e shkruara.

I. Dispozitat e përgjithshme

1. Është detyrë e gazetarëve dhe e redaktorëve të respektojnë të drejtën e qytetarëve për informim me kohë dhe në plotëni. Gazetarët dhe redaktorët do të mbrojnë parimet e lirisë së informimit, të drejtën e komentimit të duhur dhe të gazetarisë kritike.
2. Mediat e shkruara do të respektojnë standardet ndërkombëtare të mirësjelljes dhe të diversitetit etnik, kombëtar, racor, gjinor, seksual, kulturor e fetar.
3. Gazetarët dhe redaktorët nuk do të inkurajojnë, qëllimisht apo tërthorazi, diskriminimin dhe jotolerancën. Po ashtu, i gjithë informacioni nga ta duhet të mbledhet në mënyrë etike.
4. Gazetarët nuk do të veprojnë si përfaqësues të opinionit publik. Mediat nuk mund t'i zëvendësojnë funksionet specifike të autoriteteve apo institucioneve publike.
5. Gazetarët duhet të zbatojnë me kujdes rregullat e gjuhës në të cilën ata shkruajnë.
6. Vëzhgimi kritik i implementimit të pushtetit politik dhe ekonomik do të jetë ndër obligimet qenësore të mediave të shkruara.
7. Mediat do të tregojnë transparencë në çështjet e pronësisë dhe të menaxhimit, duke u mundësuar kështu qytetarëve të dinë se kush janë pronarët dhe cili është interesi i tyre ekonomik në media.

II. Raportimi i së vërtetës

1. Gjatë punës së tyre gazetarët dhe redaktorët duhet ta respektojnë të vërtetën faktike dhe të drejtën e publikut që ta dijë të vërtetën.
2. Gazetarët dhe redaktorët, në parim, duhet të mbështeten në burime të identifikueshme të informacioneve.
3. Duhet të bëhet dallimi i qartë ndërmjet lajmeve dhe opinionëve. Lajmi nënkupton informacion të përbërë nga faktet dhe të dhënat, kurse opinionin bart mendime, ide, besime apo gjykime vlerësuese nga ana e botuesve, gazetarëve dhe redaktorëve.
4. Liria e shtypit përjashton shpifjen dhe fyerjen, nxitjen e urrejtjes apo dhunës në bazë të racës, fesë, gjinisë, orientimit seksual, statusit civil, paaftësisë, sëmundjes, moshës, etnisë apo kombësisë. Gazetarët dhe redaktorët kanë obligim që të ndalojnë promovimin e shpifjes dhe fyerjes apo nxitjes së urrejtjes dhe dhunës së çfarëdo forme. Ndalimi vlen edhe për opinionet dhe komentet brenda shkrimeve.
5. Gazetarët dhe redaktorët kanë obligim profesional që me kohë të korrigjojnë çfarëdo informacioni të publikuar, për të cilin vërtetohet se është i pasaktë.
6. Ndalohet që fotografitë, imazhet, audiot apo videot dhe dokumentet të falsifikohen dhe/apo të shfrytëzohen për qëllime keqinformimi.
7. Ndalohet për çdo gazetar dhe media të shkruar që të bëjë plagjiaturë. Gjithmonë duhet të theksohet burimi i informacionit që është publikuar diku tjetër.

8. Media nuk duhet të shtrembërojë apo keqpërdor deklaratat e bëra në kontekste të caktuara.
9. Mediat duhet të krijojnë praktika të qarta të identifikimit të burimeve dhe verifikimit të fakteve para publikimit të lajmit, me fokus të veçantë në identifikimin e burimit të parë të informacionit.
10. Mediat duhet të angazhohen në verifikimin e fakteve qoftë brenda redaksive, qoftë duke bashkëpunuar me individë ose organizata që merren me verifikimin e fakteve.

II.1. Lajmet e rreme (Fake News)

1. Mediat e shkruara duhet të verifikojnë informacionin përpara botimit, ashtu që të sigurohet se informacioni është i vërtetë, i bazuar në fakte dhe i besueshëm.
2. Nëse mediat e shkruara kanë informacion të pakonfirmuar dhe atë e paraqesin në publik, atëherë duhet të bëhet e qartë për publikun se informacioni i tillë nuk është i konfirmuar. Inkurajohet që informacioni i tillë të mos botohet deri në verifikim.
3. Mediat e shkruara nuk duhet të përdorin apo botojnë, shfaqin apo publikojnë në çfarëdo forme, tekste, audio, video apo dokumente të manipuluar.
4. Mediat duhet të kenë kujdes në verifikimin e të gjitha llojeve të lameve të rreme, të shfaqura në formën Deepfake ose forma të tjera të ngjashme të avancuara, të krijuara me ndihmën e inteligjencës artificiale.

II.2. Inteligjenca artificiale (AI)

1. Mediat mund të përdorin inteligjencën artificiale në procesin e krijimit të përmbajtjes mediale, por në mënyrë të përgjegjshme dhe proporcionale. Kur përdorin inteligjencën artificiale, mediat duhet të respektojnë parimet e mbrojtjes së të dhënave personale, sigurisë së informacionit dhe mosdiskriminimit.
2. Përmbajtja mediatike e krijuar me ndihmën e inteligjencës artificiale bie në përgjegjësinë editoriale të medias dhe nuk i liron gazetarët dhe redaktorët nga përgjegjësia për të respektuar asnjë rregull të parashikuar nga ky kod.
3. Mediat janë të obliguara t'i informojnë lexuesit në mënyrë të përshtatshme për përdorimin e inteligjencës artificiale në krijimin e përmbajtjes mediale, me shënim se në cilin segment dhe çfarë lloji i inteligjencës artificiale është përdorur dhe si funksionon.
4. Gjatë përdorimit të inteligjencës artificiale mediat duhet të respektojnë të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të pronësisë intelektuale. Nëse lexuesit mund të kenë ndërveprime me inteligjencën artificiale, ata duhet të informohen paraprakisht se këto ndërveprime nuk po bëhen me njerëzit.
5. Në lidhje me vendimet e marra nga inteligjenca artificiale, të cilat mund të shqetësojnë lexuesit, atyre duhet t'u sigurohet komunikimi me një person fizik dhe mundësia për të kundërshtuar vendimin përkatës.

III. Nxitja dhe gjuha e urrejtjes

1. Mediat e shkruara në asnjë rrethanë nuk do të nxisin dhe promovojnë nëpërmjet shkrimeve, fotografive, videove apo imazheve tjera të montuara veprime kriminale apo të dhunshme.
2. Mediat e shkruara do të bëjnë gjithçka në fuqinë e tyre për të mos nxitur apo ushqyer urrejtje dhe pabarazi, në shkrime, opinione apo komente, duke:
 - a. Trajtuar me paragjykim një individ apo grup mbi baza të përkatësisë etnike, kombëtare, fetare, gjinore, racore, martesore, të orientimit seksual, sëmundjes, të moshës apo paaftësisë fizike e mendore;
 - b. Përdorur shprehje denigruese me qëllim të lëndimit dhe kërcënimit të një individi apo grupi mbi baza të përkatësisë etnike, kombëtare, fetare, gjinore, racore, martesore, të orientimit seksual, sëmundjes, të moshës apo paaftësisë fizike e mendore.
3. Referencat rreth përkatësisë etnike të një individi, referencat racore, fetare, gjinore, të orientimit seksual apo rreth paaftësisë fizike e mendore do të përmenden vetëm në rastet kur informacionet e tilla kanë rëndësi të drejtpërdrejtë për ngjarjen, për të cilën raportohet.

IV. E drejta për t'u përgjigjur

1. Është obligim i gazetarëve, redaktorëve dhe i gazetave, portaleve dhe agjencive të lajmeve të botojnë reagime dhe/ose demante kur mediat publikojnë informata të pasakta për një individ apo organizatë.
2. E drejta për t'u përgjigjur do t'u mundësohet personave përkatës nëse botimi në fjalë përcakton që duhet të ndërmerret një hap i tillë për qëllime të korrektësisë dhe paanshmërisë. Duhet të ekzistojë mundësia për publikim të menjëhershëm të reagimit/përgjigjes në mediumin në fjalë.
3. Gjatë raportimit dhe komentimit të një ngjarjeje kundërthënëse, çdoherë mediat e shkruara duhet t'i dëgjojnë dhe t'i përfaqësojnë të gjitha palët e përfshira. Gazetari, redaktori dhe media duhet të ndërmarrin çdo veprim të mundshëm për të kontaktuar palët, përfshirë por duke mos u kufizuar në telefonata, mesazhe telefonike, mesazhe në rrjetet sociale, email, letër nëpërmjet postës, kërkesë për takim.
4. Nëse njëra palë refuzon t'i përgjigjet gazetarit, publikimi do të duhej ta theksojë këtë refuzim gjatë raportimit, si dhe përpjekjet që media dhe gazetari ka ndërmarr për ta siguruar përgjigjen e tij/saj.
5. Media e shkruar duhet ta njoftojë personin që po intervistohet se cila media është dhe në çfarë konteksti do të përdoret deklarimi i tij/saj.

V. Personat e përfshirë në incidente, aksidente, të arrestuar apo të akuzuar për vepra penale

1. Mediat e shkruara nuk do ta trajtojnë asnjë individ si fajtor, para se diçka e tillë të konfirmohet nga gjykata. Mediat e shkruara gjatë raportimit për incidente, aksidente apo vepra penale duhet të kenë parasysh prezinimin e pafajësisë për secilin të përfshirë dhe si të tillë duhet ta paraqesin në shkrim/raportim.
2. Gazetarët dhe redaktorët janë të obliguar të mos paragjykojnë fajësinë e një personi të akuzuar.
3. Gazetarët dhe redaktorët obligohet që të respektojnë urdhrin e gjykatës për mospublikim të informatave bazë të të akuzuarve. Raportimi nga gjykata duhet të bëhet në respektim të plotë të pikave të mësipërme.

VI. Trajtimi i tragjediave personale, mbrojtja e fëmijëve dhe të miturve

1. Gazetarët nuk do t'i intervistojnë apo fotografojnë fëmijët nën moshën 18-vjeçare rreth çështjeve që kanë të bëjnë me familjen e tyre, me ta apo me persona të afërt të tyre, pa pëlqimin e prindit apo të ndonjë të rrituri, i cili është përgjegjës për fëmijën.
2. Mediat e shkruara asnjëherë nuk duhet t'i publikojnë emrin, atësinë/amësinë dhe mbiemrin, fotografi, video apo imazhe të tjerë të fëmijëve nën moshën 18 vjeçare, të cilët janë të përfshirë apo ndërlidhur me/në aksidente, incidente, dhunë, vepra penale, fatkeqësi natyrore apo veprime të tjera.
3. Në rastet kur mediat publikojnë fotografi, video apo imazhe të tjera të fëmijëve apo të personave të tjerë, por ku shfaqen fëmijët, atëherë obligohen që t'i mbulojnë fytyrat, shenjat dalluese të fëmijës, apo rrethanat tjera që mund ta identifikojnë fëmijën (psh: shtëpia ku banon, shkolla ku vijon mësimin, lagjja ku banon etj).
4. Mediat e shkruara në asnjë mënyrë nuk do të identifikojnë fëmijët nën moshën 18-vjeçare, të cilët janë të përfshirë në vepra penale, qoftë si dëshmitarë apo të pandehur.
5. Trajtimi i rrëfimeve të tragjeditë personale duhet të zhvillohet me kujdes dhe vetëm kur ka interes të lartë publik mbi çështjen. Nëse interesi publik është i lartë, atëherë ndaj fëmijëve të prekur nga tragjedia duhet pasur qasje mirëkuptimi, mbrojtje të privatësisë, mbulim të fytyrës, dhe diskrecion.
6. Mediat duhet të respektojnë të drejtën e njerëzve për të mbajtur zi dhe duhet të raportojnë duke treguar empati dhe vetëpërmbytje. Mediat duhet të respektojnë vuajtjet e viktimave dhe ndjenjat e familjarëve të tyre. Po ashtu, mediat duhet të tregojnë maturi me fotografitë dhe pamjet, si dhe duhet të kenë në konsideratë ndjeshmërinë e publikut gjatë raportimit.

VII. Privatësia dhe mbrojtja e burimeve

1. Mediat e shkruara do t'u shmangen ndërhyrjeve dhe kërkimeve në jetën private të një individi, përveç në rastet kur ndërhyrjet apo kërkimet e tilla janë të nevojshme për arsye të interesit publik.
2. Gazetarët, redaktorët dhe mediat e shkruara duhet të respektojnë dinjitetin e viktimave dhe familjeve të tyre duke mos i paraqitur në media fotografitë, videot apo incizimet tjera të të aksidentuarve, të të dhunuarve, të të vrarëve, të të vetëvlarëve apo personave të lidhur me ta, e në veçanti fëmijëve që janë pjesë e aksidentit, incidentit, fatkeqësisë natyrore apo veprës penale. Mediat e shkruara edhe gjatë raportimit duhet të lejojnë njerëzit të mbajnë zi privatisht, duke i trajtuar me shumë kujdes ngjarjet e tilla.
3. Mediat e shkruara nuk duhet që fotografitë ose videot nga vendi i ngjarjes t'i publikojnë pa mbuluar identitetin apo trupin e viktimave pas aksidentit, incidentit, dhunës, fatkeqësisë natyrore apo veprës penale. Publikimi i fotografive ose videove të tilla do të konsiderohet fyerje për ndjenjat e familjarëve të viktimave dhe të ndjeshme për publikun.
4. Mediat e shkruara nuk duhet të publikojnë lajme me fotografi apo video ku paraqiten viktimat apo personat e zhdukur dhe të njëjtit në raportim të identifikohen me emër dhe mbiemër. Përgjashtim nga publikimi i emrit e mbiemrit janë rastet kur për viktimat apo personat e zhdukur ka interes publik.
5. Mediat e shkruara janë të obliguara të mbrojnë identitetin e atyre të cilët ofrojnë informacione në konfidencë, pavarësisht nëse këtë paraprakisht e kërkojnë apo jo.

VIII. Trajtimi i sinjalizuesve

1. Mediat e shkruara duhet të kujdesen veçanërisht në secilin rast të sinjalizimit, ashtu që sinjalizuesi duhet të trajtohet në mënyrë të drejtë dhe t'i jepet mundësi e barabartë me personat e tjerë të përfshirë në artikull.
2. Mediat e shkruara bëjnë shkelje të rëndë të këtij kodi në momentin që fillon fushata linçuese apo fushata të degradimit për dhe kundër sinjalizuesit apo personave të lidhur me të.
3. Mediat e shkruara duhet të kujdesen që në secilin rast të sinjalizimit, personat kundër të cilëve është duke u sinjalizuar duhet të trajtohen si të pafajshëm deri në vendim të plotfuqishëm gjyqësor.

IX. Korrupsioni dhe ryshfeti

1. Gazetarët nuk do të pranojnë poste, ryshfet apo cytje të tjera të cilat shkaktojnë konflikt interesi me profesionin e tyre dhe të cilat komprometojnë kredibilitetin e tyre moral dhe profesional.
2. Gazetarët, redaktorët dhe mediat e shkruara nuk do të pranojnë veprime të caktuara zemërgjerësie, të cilat ndikojnë në pavarësinë e tyre profesionale.

X. Konflikti i interesit

1. Konflikti i interesit lind nga një rrethanë në të cilën gazetari, redaktori apo media në tërësi ka interes privat, që ndikon, mund të ndikojë ose duket se ndikon në kryerjen me paanshmëri dhe objektivitet të detyrës.
2. Gjatë gjithë punës media, redaktorët dhe gazetarët kanë për detyrë të parandalojnë dhe të zgjidhin vetë, në mënyrën më efektive të mundshme çdo situatë të konfliktit ndërmjet interesave të tyre publike dhe private.

XI. Të drejtat e autorit

1. Gazetarët dhe mediat e shkruara duhet ta respektojnë të drejtën e autorit në çdo fushë për të cilën ata raportojnë (shkrimet, hulumtimet, raportimet, lajmet, fotografitë, imazhet, videot, përkthimet etj). Plagjiatura është e ndaluar dhe konsiderohet shkelje e kodit.
2. Mediat e shkruara apo gazetarët në rast se marrin citate nga shkrimi i një medie tjetër duhet ta citojnë saktë dhe ta përshkruajnë ashtu siç është thënë në median bazë, pa e shtrembëruar atë.
3. Publikimet mund të përdoren arsyeshëm, me citate të kufizuara materiale nga publikimet tjera apo nga pronarë të së drejtës së autorit, pa leje të shprehur të tyre për ta bërë një gjë të tillë, pasi të ketë kaluar së paku 6 orë nga botimi i materialit. Megjithatë, botimi i gjithë materialit në fjalë do të mund të realizohet vetëm pas lejes paraprake të mbajtësit të së drejtës së autorit.
4. Përkthimi dhe përshtatja e materialeve nga mediat botërore dhe më pas publikimi i tyre në median e shkruar po ashtu do të konsiderohet e drejtë e autorit dhe duhet të respektohet sikur pikat më sipër.

XII. Reklammat dhe sponsorizimi

1. Reklamimi komercial e politik, si dhe materiali sponsorizues - përfshirë këtu edhe artikuj e shtojca - duhet të dallohen qartë nga përmbajtja editoriale dhe të identifikohen si të tilla.
2. Në materialin e sponsorizuar duhet të tregohet qartë burimi i sponsorizimit.

Aneksi 2 – Ankesat e pranuar dhe të trajtuara gjatë vitit 2024

1. Alban Krasniqi kundër Betimiperdrejtesi.com, Lajmi.net dhe Periskopi.com
2. Ganimete Musliu kundër Rajoni.org
3. Shkodran Imeraj kundër Rahoveci24.com
4. Shkodran Imeraj kundër La gazzeta
5. Komuna e Mitrovicës së Veriut, përfaqësuar nga Shala&Associates, kundër Rajoni.org
6. Dritëro Rekathati kundër Sinjali.com
7. Diar Hamiti kundër Indeksonline.net
8. Bardh Tasholli kundër Sinjali.com dhe Gazetablic.com
9. Avni Osmani kundër Indeksonline.net
10. MKRS kundër ATV
11. MKRS kundër Periskopi.com
12. MKRS kundër Ekonomiaonline.com
13. MKRS kundër Zeri.info
14. MKRS kundër Indeksonline.net
15. Sadete Morina kundër Sinjali.com
16. Arben Vitia kundër Albanianpost.com
17. Erblina Vata kundër Indeksonline.net
18. Kreshnik Krasniqi kundër Sinjali.com
19. Fadil Nura kundër Prishtina Sot News dhe Kronika Press
20. Besim Osmani kundër Gazetablic.com
21. Kalemi Travel Kosova kundër Indeksonline.net
22. Ramiz Lladrovci kundër Rajoni.org, Aktuale, Insajderi.org dhe Fshatrat e Drenicës
23. Telekom i Kosovës ShA, përfaqësuar nga Fadil Lepaja, kundër Indeksonline.net
24. Ramiz Lladrovci kundër Rajoni.org
25. Bekë Berisha, përfaqësuar nga av. Flamur Bllacaku, kundër Zhurmapress
26. Saranda Bajraktari-Rexhepi kundër Insajderi.org
27. KosovaMed Healthcare ShPK kundër Koha.net
28. Ilir Islami, përfaqësuar nga av. Jeton Idriizi, kundër Indeksonline.net
29. Ivana Vanovac, Shoqata e Gazetarëve të Serbisë në Kosovë kundër Rtklive.com
30. Izijah Çelaj, përfaqësuar nga av. Granit Hadërgjonaj, kundër Insajderi.org
31. Nikolaos Bilalis, përfaqësuar nga Pro Juris Law Firm, kundër Gazetaexpose.com
32. Dashamir Bërxulli, përfaqësuar nga Pro Juris Law Firm, kundër Onima
33. Blerim Vela kundër Paparaci.com
34. Rilind Gërvalla kundër Nacionale.com
35. Ilir Rashiti kundër Nacionale.com dhe Paparaci.com
36. Naser Afizi kundër Albanianpost.com
37. Naser Afizi kundër Albanianpost.com
38. Naser Afizi kundër Botapress.info
39. Naser Afizi kundër Dukagjini.com
40. Naser Afizi kundër Gazetablic.com
41. Naser Afizi kundër Lajmi.net
42. Naser Afizi kundër Periskopi.com
43. Naser Afizi kundër Veriu.info
44. Naser Afizi kundër Gazetainfokus.com
45. Naser Afizi kundër Epokaere.com
46. Gekos ShPK dhe Alban Maliqi kundër Insajderi.org
47. Venera Çerkini - MBPZHR kundër Periskopi.com
48. Vudi Xhymshiti kundër Sbunker.net
49. Vudi Xhymshiti kundër Nacionale.com
50. Nora Kurhasani-Demjaha kundër Indeksonline.net
51. Gazmir Raci kundër Insajderi.org
52. Naser Hafizi kundër Reporterit.net
53. Bekim Selishta kundër Radiostargjilan.com
54. Ylber Gashi kundër Betimiperdrejtesi.com
55. Gjykata Themelore e Gjiçanit kundër Rajonipress.com
56. Komuna e Podujevës kundër Insajderi.org
57. Mentor Dini kundër disa mediave online
58. Drita Nishevcu, përfaqësuar nga av. Kadina Bogaj-Thaçi, kundër Kallxo.com
59. Haki Jashari, drejtor i QKMF Obiliq, kundër Gazetainfokus.com
60. Valire Haxhija-Zeneli kundër Kosovarja-ks.com
61. Lëvizja Vetëvendosje, përfaqësuar nga Alma Haxhija, kundër Paparaci.com
62. Lulzim Sallahu, Naim Sallahu, Sallahu ShPK dhe SA-Sallahu ShPK kundër Koha.net

63. Bahrim Shabani, përfaqësuar nga av. Amer Alija, kundër Kosova.info
64. Visar Syla, përfaqësuar nga av. Arbër Shala, kundër Jepize.com
65. Vudi Xhymshiti kundër Nacionale.com dhe Gazetaexpress.com
66. Yll Buleshkaj kundër Albanianpost.com dhe Demokracia.com
67. Vudi Xhymshiti kundër Reporteri.net
68. Berat Buzhala dhe Nacionale.com kundër Rtklive.com
69. Samuel Naimovcki Vickius kundër Ballkani.info
70. Albion Bujupi kundër Insajderi.org
71. Filloreta Bujupi kundër Insajderi.org
72. Valdet Bujupi kundër Insajderi.org
73. Abdullah Vojvoda kundër Jepize.com
74. Abdullah Vojvoda kundër Gazetashneta.net
75. Vigan Berisha kundër Demokracia.com
76. Ilir Mirena dhe Periskopi.com kundër Rtklive.com
77. Alban Bajrami kundër Nacionale.com
78. Naim Gashi, Agjencia e Kosovës për Akreditim kundër Paparaci.com
79. Naim Gashi, Agjencia e Kosovës për Akreditim kundër Ballkani.info
80. Shpëtim Shabani kundër Radiokosovaelire.com dhe TV Dielli
81. Sulltane Havolli kundër Gazetashneta.net
82. Sulltane Havolli kundër Ballkani.info
83. Medina QDT kundër Ferizaj Info
84. Fibula Travel Agency, përfaqësuar nga av. Adrian Islami, kundër Nacionale.com
85. Kolegji UBT ShPK kundër Gazetaexpose.com
86. Albert Lasku, përfaqësuar nga av. Teki Bokshi, kundër Insajderi.org dhe Telegrafi.com
87. Stefan Veljković, Srpska Demokratija kundër Zeri.info, Kosova.info dhe Dukagjini.com
88. Stefan Veljković, Srpska Demokratija kundër Gazetaexpress.com
89. Stefan Veljković, Srpska Demokratija kundër A2 CNN
90. Hekurudhat e Kosovës, Trainkos ShA kundër Albanianpost.com
91. Taulant Hodaj dhe Hodaj&Partners ShPK kundër Albanianpost.com
92. Ganimete Qeriqi kundër Radiokosovaelire.com
93. Dren Paca kundër Insajderi.org
94. MASHTI kundër Insajderi.org
95. Leutrim Sahiti, MPJD kundër Jepize.com
96. Venhar Hana kundër Insajderi.org
97. MEDI Premium ShPK kundër Jepize.com dhe Veriu.info
98. Pajazit Jashari, përfaqësuar nga av. Besim Osmani, kundër Arbresh.info
99. Hyrije Rama, përfaqësuar nga av. Valdrin Islami, kundër Nacionale.com
100. Venhar Hana kundër Insajderi.org
101. Radio Televizioni i Kosovës kundër Zeri.info
102. Gafurr Dugolli, përfaqësuar nga av. Kastriot Feka, kundër Nacionale.com dhe Radiokosovaelire.com
103. Valon Zymberi, përfaqësuar nga av. Agon Rrecaj, kundër Insajderi.org
104. All Zone ShPK, përfaqësuar nga av. Agon Rrecaj, kundër Insajderi.org
105. Rilind Gërvalla kundër Nacionale.com
106. MASHTI kundër Insajderi.org
107. Rilind Gërvalla kundër Nacionale.com
108. Leutrim Sahiti kundër Gazetaexpress.com
109. Ganimete Qeriqi kundër Radiokosovaelire.com
110. Naim Gashi kundër Paparaci.com
111. Fahri Shabani kundër Veriu.info
112. Fahri Shabani kundër Veriu.info
113. Fahri Shabani kundër Veriu.info
114. Fahri Shabani kundër Veriu.info
115. Fahri Shabani kundër Veriu.info
116. Fahri Shabani kundër Veriu.info
117. Fahri Shabani kundër Veriu.info
118. Fahri Shabani kundër Veriu.info
119. Adelina Kuqi-Fetiu kundër Gazetaexpress.com, Indeksonline.net dhe Insajderi.org
120. Leutrim Sahiti kundër Gazetaexpress.com
121. Leutrim Sahiti kundër Rtv21.tv
122. Aida Zeka dhe familja e Zan Zekës kundër Insajderi.org
123. Aida Zeka dhe familja e Zan Zekës kundër Sinjali.com
124. Agbes Construction, Arbotec ShPK Geo Construction ShPK, Mineral LLC dhe MB Group ShPK kundër Insajderi.org

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

ETIKOS

Etika e raportimit në media online

2024